

Annex 9. Projecte de convivència

Índex

1. Preàmbul	Pàg. 2
1.1 De la normativa	Pàg. 2
1.2 Del full de ruta.....	Pàg. 3
1.3 Del síndic de greuges	Pàg. 4
1.3.1 Recomanacions generals.....	Pàg. 4
1.3.2 Recomanacions que afecten les prioritats i l'organització dels centres educatius.....	Pàg. 4
1.4 De la prevenció de conflictes	Pàg. 4
2. Dels alumnes	Pàg. 5
2.1 Drets dels alumnes	Pàg. 5
2.2 Deures dels alumnes.....	Pàg. 6
3. De la convivència	Pàg. 6
3.1 De les conductes contràries a les normes de convivència del centre.....	Pàg. 7
3.2 De les faltes greument perjudicials per a la convivència del centre.....	Pàg. 7
3.3 De la tipologia i competència sancionadora	Pàg. 8
3.4 Dels criteris d'aplicació i mesures correctores i sancions ..	Pàg. 8
3.5 De la gradació de les mesures correctores	Pàg. 9
3.6 De les mesures correctores.....	Pàg. 9
3.7 De la competència per aplicar les mesures correctores	Pàg. 10
4. Les sancions	Pàg. 10
4.1 Procediment abreujat	Pàg. 11
4.2 Expedient disciplinari	Pàg. 11
5. Bibliografia	Pàg. 12

1. Preàmbul

Formem part d'una societat multicultural i la convivència s'ha d'entendre des del respecte a un mateix i als altres i des de la idea de la inclusió, compartint experiències i vivències .

Sabem com a educadors que l'escola és un reflex de la nostra societat i que no només els individus estan a l'escola per aprendre uns determinats continguts curriculars sinó que també com a professionals els hem de donar eines perquè desenvolupin habilitats socials que els permetin arribar d'una forma natural a la resolució de conflictes d'una manera assertiva .

Un dels nostres objectius bàsics com a educadors ha de ser ensenyar als nostres alumnes a aprendre a viure i conviure tant a l'interior del centre educatiu com al seu entorn immediat.

És en aquest aspecte on te sentit ensenyar els nostres joves el valor del respecte entre iguals i el respecte a tots els membres de la comunitat educativa. A ser capaces de assumir els errors i a entendre l'efecte que els nostres actes poden tenir en l'altre. A ser assertius, a demanar disculpes .

En definitiva, a fer del diàleg i de les pràctiques restauratives l'eina principal de la resolució de conflictes.

La elaboració d'un nou projecte de convivència ens servirà per marcar-nos uns objectius d'allò que volem millorar dins del nostre centre.

Dins de la comunitat educativa, el paper dels equips docents és fonamental i, per tant, és imprescindible conèixer les diferents etapes maduratives per les que passen els nostres alumnes per donar una resposta assenyada a les diferents situacions que es poden presentar en el nostre dia a dia.

1.1 De la normativa

La *Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació* (BOE núm. 106) estableix a l'article 121 apartat 2n l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de Convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

La *Llei 12/2009, del 10 de juliol d'educació*, diu en el seu article 30 que tots els membres de la comunitat escolar tenen dret a conviure en un bon clima escolar i el deure de facilitar-lo amb llur actitud i conducta en tot moment i en tots els àmbits de l'activitat del centre.

D'altra banda el *Decret 279/2006, de 4 de juliol sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya* reforça el caràcter educatiu que han de tenir el processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades, amb la finalitat de satisfer el dret al desenvolupament personal i el deure

d'aprendre i mantenir actituds de responsabilitat per a resoldre conflictes de convivència.

I el *Decret 102/2010 de 3 d'agost d'autonomia del centres educatius* que deroga l'article 4 i el títol V del decret 207/ 2006 de 4 de juliol i que regula el règim disciplinari pel que fa a les mesures correctores i sancionadores .

1.2 Del full de ruta

Les relacions interpersonals entre tots els membres de la comunitat educativa han de mantenir models positius que fomentin el creixement personal de l'alumnat i que siguin enriquidores per a tothom.

Això es concreta en:

- El respecte a les persones, a totes i en tot lloc i moment;
- El respecte als objectes i a les instal·lacions, tant al centre com durant les sortides complementàries;
- El respecte de les normes cíviques i dels costums de la nostra cultura catalana.

Així, doncs, no tolerarem les conductes que pertorbin el funcionament normal de les classes i de les activitats del centre.

A tall d'exemple apuntarem alguns elements que ens han de permetre mantenir criteris comuns i que van en la línia apuntada en el nostre projecte de direcció:

- La netedat de les instal·lacions és important. És una mostra de l'estima pel nostre lloc de feina. Cal, per tant, ser curiosos en aquest aspecte. No es podran llençar papers al terra i caldrà recollir-los i llençar-los a la paperera.
- No es pot menjar ni beure a les aules i els passadissos. Així ajudarem a mantenir nets aquest espais. Tampoc es podrà mastegar xiclets, en cap espai del centre, inclòs el pati.
- L'atenció a classe i les bones relacions interpersonals directes, aconsellen la no utilització d'aparells electrònics en cap espai del centre. Així, l'ús del mòbil queda restringit a petició dels docents per realitzar tasques exclusivament pedagògiques.
- Les convencions socials de la nostra societat demanen que no es portin gorres i que la vestimenta sigui la correcta a cada situació.
- Les persones hem de dialogar sense crits ni males paraules, tractant-nos amb respecte.
- Les escales són espais del centre on cal parlar amb un to de veu adequat i no córrer, per evitar possibles accidents.
- L'alumnat ha de restar a la seva aula al llarg de totes les classes i entre classe i classe, a no ser que hagi de canviar d'aula. Així, doncs, no es pot estar als passadissos.
- La puntualitat, en la nostra societat, és una virtut que cal preservar. Els retards, per tant, seran penalitzats.

1.3 Del síndic de greuges

1.3.1 Recomanacions generals

En un informe extraordinari que es va publicar el 2006 pel Síndic de greuges sobre la convivència i conflictes als centres educatius, es proposen una sèrie de normes pel que fa a la resolució de conflictes i a la participació de la comunitat educativa

1. Promoure la participació dels centres en programes i plans de millora de convivència.
2. Donar suport als centres mitjançant recursos, assessorament i formació del professorat
3. Evitar la segregació i afavorir l'heterogeneïtat,
4. Difondre i assegurar l'aplicació de protocols d'actuació per a afrontar les situacions de maltractament entre alumnes

1.3.2 Recomanacions que afecten les prioritats i l'organització dels centres educatius

1. Incorporar la millora de la convivència i el rebuig a qualsevol forma de maltractament
3. Estendre la pràctica de tutories Individuals
4. Treballar sistemàticament habilitats socials en les tutories grupals
5. Incrementar la participació de l' alumnat i de les famílies
6. En relació a les conductes disruptives:
 - a) atorgar a la disciplina a l'aula el valor instrumental que li correspon i insistir sobre la importància que té sobre tots els sectors escolars;
 - b) establir amb claredat les normes mínimes imprescindibles per a la bona marxa del grup.
 - c) disposar dels recursos i els procediments necessaris per a garantir el clima de respecte i de treball.
 - d) utilitzar una metodologia que ajudi que l'alumne se senti implicat en el procés d'aprenentatge.
7. Donar informació i formació a les famílies dels alumnes i reforçar la col·laboració família-escola

1.4 De la prevenció de conflictes

No hem d'oblidar que la prevenció dels conflictes és una eina important per a millorar la convivència . És important recordar que:

1. L'autoritat i la responsabilitat a la classe la té el professor i en ell recau la gestió de l'aula i és la persona que ha de resoldre el conflicte que es pugui produir. No

ha d'utilitzar la seva posició per sancionar de manera desproporcionada a un alumne .

2. El professor ha d'ajudar l'alumne a reflexionar sobre el que ha fet malament i fer-li entendre el seu comportament
3. Les sancions han de ser educatives i proporcionals als fets
4. Les reunions d'equips docents, on el professorat del nivell comparteix les seves inquietuds en relació a la convivència, són el lloc adient per fer el seguiment dels alumnes, i són el millor espai per detectar conductes de risc i proposar mesures de prevenció.
5. Després d'un conflicte cal tornar a establir ponts de confiança per mitjà de la reflexió.

2 Dels alumnes

A la *Llei 12/2990 de 10 de juliol, d'educació* , al capítol II de 'alumnat senyala en l'article 21 i 22 els drets i deures dels alumnes

2.1 Drets dels alumnes

1. Els alumnes, com a protagonistes del procés educatiu, tenen dret a rebre una educació integral i de qualitat.
2. Els alumnes, a més dels drets reconeguts per la Constitució, l'Estatut i la regulació orgànica del dret a l'educació, tenen dret a:
 - a) Accedir a l'educació en condicions d'equitat i gaudir d'igualtat d'oportunitats.
 - b) Accedir a la formació permanent.
 - c) Rebre una educació que n'estimuli les capacitats, en tingui en compte el ritme d'aprenentatge i n'incentivi i en valori l'esforç i el rendiment.
 - d) Rebre una valoració objectiva de llur rendiment escolar i de llur progrés personal.
 - e) Ésser informats dels criteris i els procediments d'avaluació.
 - f) Ésser educats en la responsabilitat.
 - g) Gaudir d'una convivència respectuosa i pacífica, amb l'estímul permanent d'hàbits de diàleg i de cooperació.
 - h) Ésser educats en el discurs audiovisual.
 - i) Ésser atesos amb pràctiques educatives inclusives i, si escau, de compensació.
 - j) Rebre una atenció especial si es troben en una situació de risc que eventualment pugui donar lloc a situacions de desemparament.
 - k) Participar individualment i col·lectivament en la vida del centre.

- l) Reunir-se i, si escau, associar-se, en el marc de la legislació vigent.
- m) Rebre orientació, particularment en els àmbits educatiu i professional.
- n) Gaudir de condicions saludables i d'accessibilitat en l'àmbit educatiu.
- o) Gaudir de protecció social, en l'àmbit educatiu, en els casos d'infortuni familiar o accident.

2.2 Deures dels alumnes

1. Estudiar per aprendre és el deure principal dels alumnes i comporta els deures següents:

- a) Assistir a classe.
- b) Participar en les activitats educatives del centre.
- c) Esforçar-se en l'aprenentatge i en el desenvolupament de les capacitats personals
- d) Respectar els altres alumnes i l'autoritat del professorat.

2. Els alumnes, a més dels deures que especifica l'apartat 1, i sens perjudici de les obligacions que els imposa la normativa vigent, tenen els deures següents:

- a) Respectar i no discriminar els membres de la comunitat educativa.
- b) Complir les normes de convivència del centre.
- c) Contribuir al desenvolupament correcte de les activitats del centre.
- d) Respectar el projecte educatiu i, si escau, el caràcter propi del centre.
- e) Fer un bon ús de les instal·lacions i el material didàctic del centre.

3. De la convivència

L' article 31 del capítol V de la *Llei 12/2990 de 10 de juliol, d'educació* , indica quins son els principis generals de la convivència

1. La carta de compromís educatiu, que és el referent per al foment de la convivència, vincula individualment i col·lectivament els membres de la comunitat educativa del centre.

2. La resolució de conflictes, que s'ha de situar en el marc de l'acció educativa, té per finalitat contribuir al manteniment i la millora del procés educatiu dels alumnes.

3. Els procediments de resolució dels conflictes de convivència s'han d'ajustar als principis i criteris següents:

- a) Han de vetllar per la protecció dels drets dels afectats i han d'assegurar el compliment dels deures dels afectats.

- b) Han de garantir la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima pertorbació per a l'alumnat i el professorat.
 - c) Han d'emprar mecanismes de mediació sempre que sigui pertinent.
4. Les mesures correctores i sancionadores aplicades han de guardar proporció amb els fets i han de tenir un valor afegit de caràcter educatiu.
5. Les mesures correctores i sancionadores han d'incloure, sempre que sigui possible, activitats d'utilitat social per al centre educatiu.

3.1 De les conductes contràries a les normes de convivència del centre

Són conductes contràries a les normes de convivència del centre i sancionables com a faltes lleus:

1. Les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat
2. Qualsevol acte d'incorrecció i desconsideració amb els altres membres de la comunitat educativa
3. Qualsevol acte injustificat que alteri lleument el desenvolupament normal de les activitats dins i fora del centre
6. L'ús de mòbils i d'altres aparells electrònics dins del recinte escolar. En cas d'infracció en aquest apartat les actuacions seran les següents:

a) Si un alumne treu el mòbil dins del centre i un professor ho veu, el professor demanarà el aparell a l'alumne i el baixarà a prefectura d'estudis. La cap d'estudis registrarà l'incident i guardarà l'aparell fins al final de l'horari escolar si és la primera vegada. Al mateix temps li recordarà la normativa.

b) Si un alumne es nega a donar el mòbil al professor, es comunicarà a prefectura d'estudis i s'aplicarà la sanció corresponent per desautoritzar un professor.

c) Si l'alumne és reincident, la segona vegada que l'aparell estigui a prefectura d'estudis, serà la família qui haurà de venir a buscar el telèfon. Al mateix temps també se li recorda que han d'ajudar als seus fills a complir la normativa i que la propera vegada el mòbil romandrà al centre fins al final de trimestre o el temps necessari que s'acordi amb la família.

3.2 De les faltes greument perjudicials per a la convivència del centre

Segons l'article 37 de la *Llei d'Educació de Catalunya* es consideren faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu les conductes següents:

1. Les injúries, ofenses, agressions físiques, amenaces, vexacions o humiliacions a altres membres de la comunitat educativa, el deteriorament intencionat de llurs pertinences i els actes que atemptin greument contra llur intimitat o llur integritat personal
2. L'alteració injustificada i greu del desenvolupament normal de les activitats del centre, el deteriorament greu de les dependències o els equipaments del centre, la falsificació o la sostracció de documents i materials acadèmics i la suplantació de personalitat en actes de la vida escolar
3. Els actes o la possessió de mitjans o substàncies que puguin ésser perjudicials per a la salut, i la incitació a aquests actes
4. La comissió reiterada d'actes contraris a les normes de convivència del centre

Els actes o les conductes que impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats s'han de considerar especialment greus.

3.3 De la tipologia i competència sancionadora

1. Les irregularitats en què incorrin els alumnes, si no perjudiquen greument la convivència, comporten l'adopció de les mesures que estableixin la carta de compromís educatiu i les normes d'organització i funcionament del centre.
2. Les conductes i els actes dels alumnes que perjudiquen greument la convivència es consideren faltes i comporten la imposició de les sancions que la llei determina.
3. Les conductes i els actes contraris a la convivència dels alumnes són objecte de correcció pel centre si tenen lloc dins el recinte escolar o durant la realització d'activitats complementàries i extraescolars o d'altres organitzats pel centre. Igualment, comporten l'adopció de les mesures correctores i sancionadores que escaiguin. Els actes dels alumnes que, encara que tinguin lloc fora del recinte escolar, estiguin motivats per la vida escolar o hi estiguin directament relacionats i afectin altres alumnes o altres membres de la comunitat educativa també són objecte de correcció en el centre.

3.4 Dels criteris d'aplicació i mesures correctores i sancions

1. L'aplicació de mesures correctores i sancions no pot privar els alumnes de l'exercici del dret a l'educació ni, en l'educació obligatòria, del dret a l'escolarització. En cap cas no es poden imposar mesures correctores ni sancions que atemptin contra la integritat física o la dignitat personal dels alumnes.

2. La imposició de mesures correctores i sancionadores ha de tenir en compte el nivell escolar en què es troben els alumnes afectats, llurs circumstàncies personals, familiars i socials i la proporcionalitat amb la conducta o l'acte que les motiva, i ha de tenir per finalitat contribuir al manteniment i la millora del procés educatiu dels alumnes. En el cas de les conductes greument perjudicials per a la convivència, la imposició de les sancions s'ha d'ajustar al que disposa aquesta llei.

3. Les normes de desplegament d'aquesta llei han de regular els criteris per a la graduació de l'aplicació de les mesures correctores i les sancions, i el procediment i els òrgans competents per a aplicar-les.

3.5 De la graduació de les mesures correctores

Als efectes de graduar les mesures correctores i les sancions, es tindran en compte les següents circumstàncies

Serán considerades circumstàncies que poden disminuir la gravetat de l'actuació de l'alumne:

- a) El reconeixement espontani por part de l'alumne de la seva conducta incorrecta.
- b) No haver comès amb anterioritat faltes ni conductes contràries a la convivència en el centre.
- c) La petició d'excuses en els casos d'injúries, ofenses i alteració del desenvolupament de les activitats del centre.
- d) La falta d'intencionalitat.

Serán considerades circumstàncies que poden intensificar la gravetat de l'actuació de l'alumne:

- a) Qualsevol acte que atempti contra el deure a no discriminar a cap membre de la comunitat educativa per raó de naixement, raça, sexe, o qualsevol altra circumstància personal o social.
- b) Causar danys, injúries o ofenses als companys d'edat inferior o als incorporats recentment al centre.
- c) La premeditació i la reiteració
- d) Col·lectivitat i/o publicitat manifesta.

3.6 De les mesures correctores

- a) Amonestació oral.
- b) Separar l'alumne del grup el temps suficient per fer-li veure que la seva conducta no és l'adequada. (al final de la classe.
- c) Compareixença immediata davant de la cap d'estudis o del director del centre o en cas d'absència, davant de qualsevol membre de l'equip directiu de guàrdia.

- d) La falta de primera hora injustificada serà anotada per la TIS. L'acumulació de retards injustificats motiva l'aplicació d'una sanció disciplinària consistent en realitzar tasques de servei comunitari.
- e) Amonestació escrita. El professor/a farà constar a l'aplicació informàtica la falta comesa per l'alumne.
- f) Realització de tasques educadores per a l'alumne o l'alumna, en horari no lectiu, i/o la reparació econòmica dels danys causats al material del centre o bé al d'altres membres de la comunitat educativa.
- g) Separació del grup, sempre amb feina, i traslladar a l'alumne a un altre grup de nivell superior.

Els alumnes d'etapes post-obligatòries que tinguin una conducta contrària a la convivència, seran sancionats amb un dia de suspensió de l'assistència a les activitats lectives del centre.

La imposició de les mesures correctores previstes a les lletres b),d),e),f),g),h) s'han de comunicar formalment a les famílies quan els alumnes són menors d'edat.

3.7 De la competència per aplicar les mesures correctores

L'aplicació de les mesures correctores detallades a l'apartat anterior correspon a:

- a) Qualsevol professor o professora del centre, escoltat l'alumne o l'alumna, en el supòsit de les mesures correctores previstes a les lletres a), b) ,c) i e) del paràgraf anterior.
- b) El director del centre, o la cap d'estudis per delegació d'aquest, escoltat l'alumne o l'alumna, en el supòsit de les mesures correctores previstes a les lletres d), f), g), h) del paràgraf anterior.

De qualsevol mesura correctora que s'apliqui n'ha de quedar constància escrita, amb excepció de les previstes a les lletres a), b) del paràgraf anterior, amb explicació de la conducta de l'alumne o de l'alumna que l'ha motivada.

De l'apartat d) serà la Tècnica d'Integració Social o, en el seu defecte, els professors de guàrdia, la/els l'encarregada/ats de fer el seguiment de les faltes a primera hora .

4. Les sancions

Les sancions que es poden imposar per la realització d'alguna de les faltes tipificades anteriorment són:

- a) Romandre al centre fora de l'horari escolar, per fer tasques acadèmiques o treball comunitari
- b) La suspensió del dret a participar en activitats extraescolars complementàries
- c) La suspensió del dret d'assistir al centre, per un període màxim de tres mesos o pel temps que resti fins a la finalització del curs acadèmic, si són menys de tres mesos,
- d) La inhabilitació definitiva per a cursar estudis al centre.

4.1 Procediment abreujat

Quan, en ocasió de la presumpta comissió de faltes greument perjudicials per a la convivència, l'alumne/a, i la seva família en el cas dels i les menors d'edat, reconeixen de forma immediata la comissió dels fets i accepten la sanció corresponent, la direcció imposa i aplica directament la sanció. Tanmateix, ha de quedar constància escrita del reconeixement de la falta comesa i de l'acceptació de la sanció per part de l'alumne/a i, en els i les menors d'edat, del seu pare, mare o tutor o tutora legal.

4.2 Expedient disciplinari

La direcció del centre imposarà la sanció en la resolució de l'expedient incoat a l'efecte. La instrucció de l'expedient correspon a un o una docent amb designació a càrrec de la direcció del centre seguint l'ordre alfabètic. A l'expedient s'estableixen els fets, i la responsabilitat de l'alumnat implicat, i es proposa la sanció així com, si escau, les activitats d'utilitat social per al centre i, en el seu cas, l'import de reparació o restitució dels danys o materials que eventualment hagin quedat afectats per l'actuació que se sanciona.

De la incoació de l'expedient la direcció del centre n'informa l'alumnat afectat i, en el cas de menors de 18 anys, també els progenitors o tutors legals. Sense perjudici de les altres actuacions d'instrucció que es considerin oportunes, abans de formular la proposta definitiva de resolució, l'instructor o instructora de l'expedient ha d'escoltar l'alumnat afectat, i també els progenitors o tutors legals, i els ha de donar vista de l'expedient completat fins a la proposta de resolució provisional per tal que puguin manifestar la seva conformitat amb allò que a l'expedient s'estableix i es proposa o hi puguin formular al·legacions. El termini per realitzar el tràmit de vista de l'expedient, de la realització del qual n'ha de

quedar constància escrita, és de cinc dies lectius i el termini per formular-hi al·legacions és de cinc dies lectius més.

Per tal d'evitar perjudicis majors a l'educació de l'alumnat afectat o a la de la resta d'alumnat del centre, en incoar un expedient la direcció del centre pot aplicar, de manera excepcional, una suspensió provisional d'assistència a classe i al centre per un mínim de tres dies lectius prorrogables fins a un màxim de 20 dies lectius, que ha de constar en la resolució de la direcció que incoa l'expedient. En la suspensió provisional d'assistència a classe, que s'ha de considerar a compte de la sanció, es determinaran les activitats i mesures educatives a dur a terme durant aquest període.

Un cop resolt l'expedient per la direcció del centre, si no s'hi està d'acord, es podrà interposar un recurs davant els serveis territorials corresponents. La direcció del centre ha d'informar periòdicament el consell escolar dels expedients que s'han resolt. Les faltes i sancions prescriuen, respectivament, als tres mesos de la seva comissió i de la seva imposició.

5. Bibliografia

- DECRET 02/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. GENERALITAT DE CATALUNYA
- DECRET 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya. GENERALITAT DE CATALUNYA
- Gestió i resolució positiva de conflictes .Projecte de convivència i èxit educatiu DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. Setembre 2014
- *Gestió i resolució positiva de conflictes* . SÍNDIC DE GREUGES . Informe extraordinari . Desembre 2006
- LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. GENERALITAT DE CATALUNYA
- *Llei orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'Educació* (BOE núm. 106)
- Resolució de 20 de juny de 2018, per la qual s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres per al curs 2018-2019:
<http://educacio.gencat.cat/portaldecentre> i
<http://educacio.gencat.cat/gestiocentre>